

VN/23535/2026: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030 annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Suomen Tekstiili & Muoti ry (STJM) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

STJM kannattaa lisäystä säännöksestä, jonka mukaan valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen määrään voitaisiin lukea enintään 50 miljoonaa euroa valtion talousarviosta myönnettävää innovaatorahoitusta. Tämä on kannatettava askel oikeaan suuntaan, mutta STJM korostaa että innovaatorahoitukseen tehdyt leikkaukset ovat olleet merkittäviä kuluneella kaudella, ja ehdotettu lisäys vasta ennallistaisi tilanteen aikaisempaan.

Innovaatiotoiminnan huomioiminen, kuten myös T&K-rahoituksen laajempi käyttö soveltavaan toimintaan sekä tuotteiden ja palvelujen kaupallistamiseen ovat suomalaisyritysten kansainvälisen kasvun kannalta ratkaisevia. Erityisesti kuluttajaliiketoiminnassa sekä luovilla aloilla ne muodostavat merkittäviä pullonkauloja.

Lisäksi T&K-lainsäädäntöä tulisi uudistaa Suomessa siten, että T&K-käsitteen tulkintakriteereinä käytettäisiin uudempaa OECD:n Oslo-käsikirjan määritelmää T&K-toiminnasta. Tällä hetkellä käytettävä Frascati-käsikirja soveltuu huonosti palvelu-, prosessi-, liiketoimintamalli- ja kaupallistamislähtöisen innovaatiotoiminnan tunnistamiseen ja käytännössä rajaa toimialoja pois T&K-rahoituksen soveltamisen piiristä.

On tärkeää, että TKI-toimintaan saadaan mukaan yhä laajempi joukko suomalaisyrityksiä, jotta talouskasvua voi syntyä. Parlamentaarisen TKI-työryhmän loppuraportissa (2022) todetaan, että myös luovat alat ja luova osaaminen ovat entistä merkittävämmässä roolissa talouden uudistamisessa ja aineettoman arvionluonnon vahvistamisessa. Yrityksiä tulee kannustaa T&K-toimintaan ja innovaatioihin myös aloilta, joilla T&K-toiminta ei ole ollut Suomessa perinteisesti vahvaa, mutta joilla on potentiaalia kansainväliseen kasvuun.

Rahoituslain soveltamisessa käytettäviä T&K-toiminnan kriteereitä tulisi muuttaa paremmin tunnistamaan myös aineeton, kuluttaja- ja brändilähtöinen toiminta. Tekstiili- ja muotiala on merkittävä osa luovaa taloutta ja kuluttajamarkkinaa, ja sen TKI-toiminta on kasvanut voimakkaasti 2020-luvulla. Alan yritykset kehittävät uusia digitaalisia, brändi- ja palvelulähtöisiä liiketoimintamalleja, vastuullisuus- ja kiertotalousratkaisuja sekä kuluttajakokemuksia. Tämä työ luo aineetonta arvonalisää, vientipotentiaalia korkean jalostusarvon tuotteina sekä työpaikkoja, mutta ei nykyisellään näy eikä tule riittävästi tuetuksi perinteisessä TK-järjestelmässä.

Kunnioittavasti

Maria Pirkkalainen-Barber, Suomen Tekstiili ja Muoti